

LIFE CONDITIONS OF AMPHETAMINE ADDICTED
AND FACTORS ASSOCIATED WITH AMPHETAMINE ADDICTION

MR.RATTHAPON INTHARAWICHAJ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974 - 638 - 436 - 8

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

รัฐพล อินทรวิชัย สภาพชีวิตของผู้เสพยาบ้าและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดพฤติกรรมการเสพยาบ้า (LIFE CONDITIONS OF AMPHETAMINE ADDICTED AND FACTORS ASSOCIATED WITH AMPHETAMINE ADDICTION)อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ชูบอล เบ็ญจรงค์กิจ. 289 หน้า. ISBN 974-638-436-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพชีวิตของผู้เสพยาบ้า, ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดพฤติกรรมการเสพยาบ้าและพฤติกรรมการเสพยาบ้า เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย ซึ่งแบ่งเป็นผู้เสพยาบ้าที่ต้องโทษจำคุกในทัณฑสถานบำบัดพิเศษชายและหญิง จำนวน 18 ราย และผู้ที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ จำนวน 12 ราย ผลการศึกษามีดังนี้

1. สภาพชีวิตของผู้เสพยาบ้า กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 14-38 ปี มีการศึกษาตั้งแต่ระดับป. 4 จนถึงระดับปริญญาตรี อาชีพที่พบมีทั้งนักเรียน ทำงานกลางคืน ขับรถบรรทุก ใช้แรงงาน รับจ้างทั่วไป เป็นพนักงานบริษัทและโรงงาน ทำกิจการส่วนตัวและว่างงาน ส่วนใหญ่เป็นโสด มีรายได้และฐานะครอบครัวที่แตกต่างทั้งดี ปานกลางและยากจน หนึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างมีพ่อแม่หย่าร้างหรือพ่อแม่เสียชีวิต ส่วนใหญ่ไม่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับพ่อแม่และพี่น้องหรือนุคคลที่อาศัยอยู่ร่วม สื่อสารในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นแบบปล่อย อยุ่อาศัยทั้งที่มีขอบเขตและสัดส่วนชัดเจนและแบบไม่มีขอบเขตและสัดส่วนที่ชัดเจน เช่น สลัม แฟลต ชุมชนแออัด การรับประทานอาหารสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ต่างคนต่างกิน ก่อนเสพยาบ้าสุขภาพโดยรวมปกติหลังจากเสพยาแล้วเริ่มมีการเจ็บป่วยมากขึ้น ส่วนใหญ่คิดว่าตนเองปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในระดับพอสมควร กิจกรรมประจำวันพบว่าก่อนเสพยาบ้ามีเวลาส่วนใหญ่อยู่ที่ 1. การเรียน 2. การทำงานช่วงกลางคืน 3. การขับขี่เดินทาง 4. การไปทำงานเข้าเย็นกลับและกลุ่มว่างงานไม่แน่นอนกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลงหลังเสพยาคือ การพักผ่อน, การรับประทานอาหาร การเปิดรับสื่อมวลชนพบว่า โทททัศน์คือสื่อมวลชนที่เปิดรับมากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์และวิทยุตามลำดับ ก่อนเสพยาโดยรวมมีความพึงพอใจกับชีวิตของตน หลังเสพยาจนติดแล้วทำให้เสียใจกับพฤติกรรมของตนที่ก่อความเดือดร้อน ทำให้พ่อแม่เสียใจ ผิดหวัง และเสียอนาคต เป้าหมายในชีวิตและการพัฒนาตนเอง โดยรวมมีความหวังและไม่ฝันแต่ไม่ได้มีการพัฒนาตนเองให้ความหวังเป็นจริงส่วนหนึ่งของอุปสรรคคือยาบ้า

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดพฤติกรรมการเสพยาบ้า ปัจจัยนำ ได้แก่ สภาพปัญหาครอบครัว ความเข้าใจและความรู้สึกนึกคิดที่ผิดและการมีความรู้เกี่ยวกับยาบ้าน้อย ปัจจัยเอื้ออำนวย ได้แก่ สภาพการณ์ที่อยู่ใกล้กับยาบ้า การเข้าไปเกี่ยวข้องกับผู้ใช้ยาและผู้ผลิตยาบ้าและการขาดความเชื่อถือศีลธรรมาต่อขบวนการปราบปรามยาบ้า ปัจจัยเสริมแรง ได้แก่ ปัจจัยเสริมแรงจากทั้งสื่อมวลชน สื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจโดยมีทั้งแรงเสริมด้านบวกและลบ

3. พฤติกรรมการเสพยาบ้า ส่วนใหญ่เริ่มใช้ยาบ้าเมื่ออายุต่ำกว่า 18 ปี และเคยใช้ยาเสพติดชนิดอื่น ๆ มาก่อน ได้แก่ บุหรี่ สารระเหย กัญชา และเฮโรอีน จุดเริ่มต้นและการรู้จักกับยาบ้าแบ่งเป็นจากภายในบ้าน แกวบ้าน จากโรงเรียนและที่ทำงานทั้งนี้โดยอาศัยการเรียนรู้จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า การซื้อขายและที่มาของยาบ้ามาจาก 3 แหล่งคือ จากเพื่อน ผู้ขายรายย่อย และผู้ขายรายใหญ่ วิธีการเสพยาพบได้ 4 วิธี คือ การดูดควันระเหยพบมากที่สุด สูบกิน และฉีด ปริมาณและความถี่ขึ้นกับวิธีการเสพยา สถานที่เสพยาจะพยายามหาที่ปกปิดมิดชิดมากที่สุด การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังเสพยาติดยาบ้า ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพร่างกาย, ด้านพฤติกรรมสังคม, ด้านนิสัย, อารมณ์และความประพฤติและด้านจิตประสาททั้งนี้จะมากขึ้นกับปริมาณและระยะเวลาที่เสพยาบ้าผ่านมา

ภาควิชา .....การประชาสัมพันธ์.....
สาขาวิชา .....นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....
ปีการศึกษา 2540.....

ลายมือชื่อนิติดี .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

3971442028 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD: AMPHETAMINE ADDICTED / FACTORS ASSOCIATED WITH / LIFE CONDITIONS

RATTHAPON INTHARAWICHAJ : LIFE CONDITIONS OF AMPHETAMINE ADDICTED AND FACTORS

ASSOCIATED WITH AMPHETAMINE ADDICTION. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.YUBOL BENJARONGKIT,

Ph.D., 289 PP. ISBN 974-638-436-8.

The objective of this qualitative research is to study life conditions of amphetamine addicted and factors associated with amphetamine addiction. In-depth interview of amphetamine addicted who come for treatment in Thanyarak Hospital (12 cases) and prisoners in male and female narcotic addicts prisons (18 cases) was the method of data collection.

The study found that amphetamine addicted are of different ages (between 14 to 38 years old), different occupation namely student, truck driver, laborer, night worker, business employee, self-employed and unemployed. They belong to all socio-economic classes and hold different levels of education. Most of them are single with poor relationship with family members. Parents' status are mostly divorced and widowed. They lived in home, flat and overcrowded community. Before turning an amphetamine addicted, all of them were healthy and satisfied with their lives. After that, all of them experienced illnesses, change in resting and eating habits. They felt guilty from disappointment of their parents toward their failure in education. Many of them do carry hope and dream but never tried to make them come true. Amphetamine addiction is the main obstruction.

There are Three factors associated with Amphetamine Addiction. Predisposing factors such as family problems, misunderstanding and having wrong concepts of amphetamine. Enabling factors such as the lack of trust in the police, persuasion from drug agents and availability of amphetamine. And reinforcing factors, both positive and negative reinforcement of mass media, friends, family members, teachers, health agents and drug control agencies and also anti-amphetamine campaign in the form of slogan, television and radio spots.

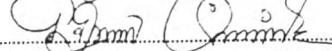
Most of amphetamine addicted used amphetamine before eighteen years old and used other narcotic drugs before amphetamine addiction namely cigarette, inhaled substance, hemp and heroin. The first starts of amphetamine trial are at home, neighborhood, school and work place. They learned about amphetamine from local drug agents. Usage methods are eating, smoking, injection and both sucking smoke through and without water. Frequency and quantity of the substance are varied. They used drugs in both private and concealment. After amphetamine addiction, they experienced health, physical, social behavior, habit, emotional and neuro-psychological change.

ภาควิชา Public Relations

สาขาวิชา Development Communication

ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อ.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ในช่วงเวลาที่ผ่านมาของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทำให้ชีวิตได้เรียนรู้ถึงความรู้สึกต่างๆที่ผ่านเข้ามามากมาย จากที่ใครหลายคนเคยบอกไว้ว่าวิทยานิพนธ์คือแบบฝึกหัดที่ยากที่สุดในโลก ถึงจะไม่เคยเห็นด้วยเลย เพราะเชื่อว่าไม่มีอะไรในโลกที่ยากเกินไป แต่ก็ไม่ง่าย ที่กว่าจะผ่านพ้นมาได้

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ยุบล เบ็ญจรงค์กิจที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ช่วยปรุงแต่งจากโครงร่างของความคิดสู่การเป็นรูปเล่มของวิทยานิพนธ์ที่สำเร็จเสร็จสิ้นจนได้ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวัต บุญลือ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ พัทธนี เขยจรรยากรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาชี้แนะแนวทางและให้ในสิ่งที่นิสิตหลายคน พึงต้องการคือความรู้สึกผ่อนคลาย

ขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย กับกำลังใจที่มอบให้ด้วยกำลังทุนถึงจะไม่มากแต่ก็พอใจและภูมิใจที่ครั้งหนึ่งก็เคยได้รับ

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทันตสถานทั้งสองแห่ง โดยเฉพาะป้าวัฒนาที่ทำให้อบอุ่นขึ้น พิเศษสำหรับพี่นัช.แดง พี่ก้อยวีระชัยและพี่กรที่ช่วยเป็นที่เลี้ยงส่งเข้าออกอย่างปลอดภัยและดูแลให้เก็บข้อมูลอย่างสบายใจถึงแม้จะเหนื่อยกายกับการเดินทางสักเพียงใดก็ตาม ขอขอบคุณโรงพยาบาลธัญญารักษ์ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายสังคมสงเคราะห์และฝ่ายการพยาบาลที่เอื้ออำนวยความสะดวกและพิเศษสุดในช่วงแรก ๆ ที่ช่วยกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการรอคอย

“ เพื่อนทำให้อบอุ่น ศัตรูทำให้เข้มแข็ง ” จำได้ว่าหมยันตี เขียนไว้ในนิยายเก้ากุหลาบ ซึ่งเห็นด้วยอย่างยิ่ง และขอบคุณที่ชีวิตมีเพื่อนมากพอที่สามารถตอบสนอง รongรับอารมณ์และความต้องการได้แตกต่างกัน ในช่วงที่ทำวิทยานิพนธ์ คงขาดไม่ได้เลยสำหรับเพื่อน โดยเฉพาะพี่ต๋น (นิภากร กำจรเมณกุล) สาวอีสาน หน้าบาน ตากลม ผมยาวผู้หนึ่งที่คอยด่าว่า ตีและชมในพฤติกรรมต่างๆและสู้อทนรับฟังทุกสิ่งทุกอย่าง โดยเฉพาะการระบายความรู้สึกที่แฉ่่มากๆ ทั้งจากการทำวิทยานิพนธ์ รวมไปถึงเรื่องส่วนตัว ขอขอบคุณเพื่อนในห้องพรรคร่วมรัฐบาล ได้แก่ กาญจน์ ติ๊ก กวาง หม่อม เต๊ะ เก๊ะ ตี๋ กุ้ง หนิง วิลลี่ รวมถึงผู้หลักผู้ใหญ่อย่างพี่ก้อย พี่กล้วย และพี่นุชที่คอยร่วมทำอะไรรบ่าๆ ด้วยกัน ขอขอบคุณเพื่อนคู่ (ยุพารณ์) พยาบาลอุดมการณ์ที่อยู่ไกลถึงอุดรยังอุตส่าห์ช่วยแก้วิกฤติในการพิมพ์และคอยเช็คทุกขุขุเป็นระยะ ขอขอบคุณเพื่อนเก่าๆอย่าง หนึ่ง ที่ช่วยพาไปคลายเครียดตามโรงแรมและบันเทิงสถานต่างๆ และ ต่าย ที่ทำให้คิดว่ายังมีคนที่ทุกซอกทั่ว

พิเศษที่สุดคือ ขอกราบขอพระคุณบุคคลสำคัญในชีวิต คือคุณแม่ขวัญใจ คุณพ่อราชนันท์ คุณตาไสว คุณยายบัวรินทร์ที่กรุณาหล่อหลอมชีวิตและจิตใจจนมาถึงวันนี้ ด้วยความรักความอบอุ่น ผู้ให้ทั้งกำลังกายกำลังใจและสำคัญมากคือกำลังเงิน ขอขอบคุณน้ำๆทุกคนที่กรุงเทพฯให้แหล่งกบดานและอาหารสมองครบ 3 มื้อจนอ้มและบวมขึ้นทุกวัน ขอขอบคุณพี่ออกที่แอบโทรไปขอเศษเงินทั้งที่รู้ว่ากลับเหมือนกัน ขอขอบคุณบ๊าควิศกรตงงาน แท็กและทุกคนสวย ที่ช่วยพิมพ์และตรวจแก้จนดีดึ้นเพราะถูกบังคับ และน้องที่ช่วยแบ่งรับภาระเรื่องเสื้อผ้า ภูบ้าน

ท้ายที่สุดขอขอบคุณ กลุ่มตัวอย่างที่ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสิ้นลงได้ โดยการอนุญาตให้เข้าไปล่วงรู้กับเรื่องราวของชีวิตที่ต้องเจอเจอ ต้องทนทุกข์กับความเจ็บปวดแสนขมขื่น ความเศร้าแสนรันทดและความเป็นจริงที่โหดร้ายกับชีวิตในมุมมืดของสังคม ที่น้อยคนนักที่จะมีโอกาสได้เข้าไปถึงแก่นแท้แห่งความรู้สึกและเหตุผลของแต่ละคนที่พึงมี การศึกษาวิจัยครั้งนี้ไม่ได้มีเจตนาเหยียบย่ำชีวิตของใคร แต่ตรงข้ามผู้วิจัยคิดเสมอว่าทุกชีวิตล้วนมีค่าเสมอ ถึงแม้มันจะไม่มันแต่ทางเลือกก็ตาม

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้หากพอจะมีประโยชน์และคุณค่าอยู่บ้าง ส่วนหนึ่งขอให้เป็นแรงผลักดันให้ผู้ติดยาบ้าทุกคนจงหลุดพ้นจากวงจรของการเป็นเหยื่อร้ายจากยานรกนี้ และส่วนหนึ่งขอให้เกิดผลผลักดันให้ทุกฝ่ายที่กำลังตั้งใจในการรณรงค์ ป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษาผู้ติดยา จงสำเร็จผลในการดำเนินการด้วยดี ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขแห่งสังคม

รัฐพล อินทรวิชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	10
ขอบเขตในการวิจัย.....	10
คำจำกัดความในการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	16
2. แนวคิด ทฤษฎี	
แนวคิดเรื่องการศึกษาเรื่องสภาพชีวิต.....	18
แนวคิดการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดพฤติกรรม.....	21
แนวคิดเรื่องปัจจัยด้านครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรม.....	25
ทฤษฎีการสื่อสารในครอบครัว.....	29
แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว.....	31
ทฤษฎีจิตวิเคราะห์กับสถาบันครอบครัว.....	34
แนวคิดและทฤษฎีอิทธิพลของสื่อที่มีต่อพฤติกรรม.....	36
ทฤษฎีการสมาคมที่แตกต่าง.....	39
ทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคม.....	42
แนวคิดทางอาชญวิทยาเรื่องสถาบันที่ทำให้เกิดอาชญากรรม.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
งานวิจัยเรื่องยาบ้า.....	50
งานวิจัยยาเสพติดอื่นๆที่เกี่ยวข้อง.....	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3.	ระเบียบวิธีการวิจัย	
	รูปแบบการวิจัย.....	61
	กลุ่มตัวอย่าง.....	61
	วิธีการเก็บข้อมูล.....	64
	เครื่องมือในการวิจัย.....	65
	ความเชื่อถือได้ของข้อมูล.....	68
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4.	ผลการศึกษา : ส่วนที่ 1 สภาพชีวิตของผู้เสพยาบ้า	
	ลักษณะทางประชากร.....	73
	สภาพพื้นฐานชีวิตครอบครัว.....	84
	ความสัมพันธ์ในครอบครัว.....	94
	การสื่อสารในครอบครัว.....	103
	สภาพองค์ประกอบพื้นฐานของการดำรงชีพ.....	110
	สภาพแบบแผนกิจวัตรประจำวัน.....	124
	พฤติกรรม的开รับสื่อมวลชน.....	125
	ความพึงพอใจในสภาพชีวิตของตนเอง.....	128
	เป้าหมายชีวิตและการพัฒนาตนเอง.....	131
5.	ผลการศึกษา : ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสพยาบ้า	
	ปัจจัยนำ	
	สภาพปัญหาครอบครัว.....	140
	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาบ้า.....	151
	ความรู้สึกลึกซึ้งเกี่ยวกับยาบ้า.....	155

ปัจจัยเอื้ออำนวย

สภาพการณ์ที่อยู่ใกล้แหล่งยาบ้า.....	168
สภาพการณ์ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับขบวนการของยาบ้า.....	175
ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดต่อขบวนการปราบปรามยาบ้า.....	178

ปัจจัยเสริมแรง

การเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาบ้า.....	186
ปัจจัยเสริมแรงจากสื่อบุคคล.....	190
ปัจจัยเสริมแรงจากสื่อมวลชน.....	207
ปัจจัยเสริมแรงจากสื่อเฉพาะกิจ.....	210

6. ผลการศึกษา : ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการเสพยาบ้า

พฤติกรรมการเสพยาบ้า.....	212
จุดเริ่มต้นของการเสพยา.....	212
แหล่งที่มาและวิธีการซื้อขายยาบ้า.....	215
วิธีการและรูปแบบการเสพยาบ้า.....	218
ปริมาณและความถี่ของการเสพยาบ้า.....	220
สถานที่และเวลาในการเสพยาบ้า.....	221
สภาพชีวิตที่เปลี่ยนแปลงหลังการเกิดพฤติกรรมการเสพยาบ้า.....	222

7. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาวิจัย.....	234
อภิปรายผล.....	245
ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย.....	259
ข้อเสนอแนะ.....	262

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
รายการอ้างอิง.....	272
ภาคผนวก.....	280
ประวัติผู้เขียน.....	289

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	จำนวนคดีที่จับกุมได้ตามชนิดของยาเสพติด ปี 2535-2539	4
2.	จำนวนผู้เข้ารับการรักษาจากกรณีติดยาบ้า จำแนกตามอายุเฉลี่ยที่เข้ารับการรักษาและอายุเฉลี่ยที่ใช้ครั้งแรก.....	4
3.	ร้อยละของผู้เข้ารับการรักษาจากกรณีติดยา บ้าเทียบกับ ยาเสพติดทุกประเภทโดยรวม ปี 2532 - 2536.....	5

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. แนวโน้มจำนวนผู้เข้ารับการบำบัดรักษาจากการเสพยาบ้า ปี 2533 - 2538.....	3
2. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	16
3. ลำดับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมตามแนวคิดPrecede Framework.....	24
4. กระบวนการเกิดแรงจูงใจ.....	46